

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 9Cdo/18/2025                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 3522201265                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 16.06.2026                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Martin Holíč             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2026:3522201265.2 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov 1/ A. Z., narodenej XX. V. XXXX, K. Q. XXX, 2/ C. U.J., narodenej XX. R. XXXX, K. Q. X, 3/ S. I., narodeného X. A. XXXX, Č. W., F. N. XXX, právne zastúpených advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária, JUDr. Ondrej Polák, s.r.o., Považská Bystrica, Železničná 90/12, IČO: 47 248 432, za účasti 1/ K. I. J., D., Č. XXXX/XX, 2/ K. S. N., N., T. X, 3/ S. V. N., N. D., W. XXXX/XXX-X, 4/ K. J. T., S. XXX, 5/ X. K. B., T., N. D. XXX/X, 6/ K. O. T., D., K. P. I. XXXX/X, 7/ J. Č., D. - W., H. XXXX/XB, 8/ A. T., D., K. P. I. XXXX/X, 9/ K. J. J., A. J., K. H. XXXX/XX, 10/ S. T., R., Š. X, 11/ X. O. T., R., Š. XX, 12/ X. O. T., R., U. XX, 13/ X. S. T., R., S. Z. X, 14/ E. S., K., K. A. XXXX/XX, 15/ X. H. U., Č. W., N., Ú. XXXX, 16/ K. S. T., Č. W., N., D. XX, 17/ K. U. T., D., D. XXXX/X, 18/ X. J. T., T., U. XXXX/XX, 19/ O. H., T., B. XX. R. XXXX/X, 20/ J. R., J., Q. R. XXXX/XX, 21/ I. H., H. XXX, 22/ K. I., J. XX, 23/ Slovenského pozemkového fondu, Bratislava, Búdková 36, o potvrdení vydržania, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. NM-4Výd/2/2022, pôvodne vedenej na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 4Výd/2/2022, o dovolaní navrhovateľov proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 18. októbra 2023 sp. zn. 19Co/28/2023, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 29. decembra 2022 č.k. 4Výd/2/2022-25 odmietol návrh, ktorým sa navrhovatelia domáhali, aby súd potvrdil, že v návrhu špecifikované spoluvlastnícke podiely na nehnuteľnosti patria na základe vydržania do dedičstva po nebohom S. I., ktorý zomrel X. V. XXXX a dedičstvo po ňom bolo prejednané Okresným súdom Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 9D/95/2019. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

1.1. Súd prvej inštancie po právnom posúdení veci podľa § 7 ods. 1, § 8 ods. 1, § 359a, § 359c ods. 1 ods. 2, § 359e ods. 1, ods. 3 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) dospel k záveru, že návrh treba odmietnuť, pretože

navrhovateľom nesvedčí účastníctvo v konaní o potvrdenie vydržania. Svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na definíciu účastníctva v zmysle § 7 ods. 1 v spojení s § 359c ods. 2 CMP. Zdôraznil, že navrhovateľom môže byť len osoba, ktorá o sebe tvrdí, že vydržaním nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu. V posudzovanom prípade sa ale navrhovatelia domáhali, aby súd potvrdil, že nimi špecifikované nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohom S. I., pravdepodobne ich právnom predchodcovi. Takéhoto určenia je však možné sa domáhať len v sporovom konaní na základe určovacej žaloby podľa § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Dodal, že účastníctvo nesvedčí ani subjektom, proti ktorým návrh smeroval, lebo ide iba o potenciálnych dedičov po evidovaných spoluvlastníkoch návrhom dotknutých nehnuteľností. Týmto subjektom tak nesvedčí zápis na príslušnom liste vlastníctva (§ 359 ods. 2 písm. b) CMP), a preto by konanie voči nim muselo byť v konečnom dôsledku zastavené v zmysle § 10 ods. 1 CMP.

1.2. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie návrh na potvrdenie vydržania odmietol v zmysle 8 ods. 1 v spojení s § 359e CMP. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie navrhovateľov uznesením z 18. októbra 2023 sp. zn. 19Co/28/2023 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov (odvolacieho) konania.

2.1. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s preskúvaným rozhodnutím súdu prvej inštancie, považujúc ho za vecne správne. Po všeobecnej konštatácii základných východísk zhodne so súdom prvej inštancie uviedol, že v konaní o potvrdenie vydržania sa súd zaoberá splnením hmotnoprávných podmienok vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vo vzťahu k navrhovateľovi. Vydržanie je možné potvrdiť len v prospech osoby, ktorá tvrdí, že jej svedčí vydržaním nadobudnuté vlastnícke právo k nehnuteľnosti. Podľa odvolacieho súdu o taký prípad v posudzovanej veci nešlo, lebo navrhovatelia sa domáhali potvrdenia, že predmetné nehnuteľnosti nadobudnuté vydržaním patria do dedičstva po ich právnom predchodcovi. Navrhovatelia preto neopodstatnene vytkli, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Z uvedeného dôvodu odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie považujúc ďalšie odvolacie námietky za bezpredmetné. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podali navrhovatelia (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 420 písm. f) CSP. Navrhli, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu, ako aj uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3.1. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) a porušenie práva na spravodlivý proces opreli navrhovatelia o tvrdenie, že súdy v dôsledku nesprávnej interpretácie a aplikácie § 359c ods. 1 CMP odmietli vo veci konať. Uvedené ustanovenie je podľa dovolateľov potrebné vykladať largo sensu v tom význame, že právo na podanie návrhu patrí aj dedičom osoby, ktorá nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnosti vydržaním. Návrhom podľa § 359a CMP sa preto možno domáhať aj určenia, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po osobe, ktorá ich nadobudla vydržaním, ak táto skutočnosť nie je sporná.

4. Účastníci 20/, 21/ a 22/ v písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhli toto ako neprípustné odmietnuť v celom rozsahu sa stotožňujúc s napadnutými uzneseniami a ich odôvodnením. K dovolaniu navrhovateľov sa písomne vyjadril aj Slovenský pozemkový fond (účastník 23/). Uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne a v plnom rozsahu sa s ním stotožňuje, preto navrhol dovolanie zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastníci konania, v neprospech ktorých bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpení v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), po preskúmaní zákonom predpísaných náležitostí dovolania (§ 428 CSP) a splnenia ďalších podmienok dovolacieho konania, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Dovolanie bolo v danom prípade podané v konaní o potvrdení vydržania, ktoré je mimosporovým konaním upraveným samostatne v CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 až § 77a CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného v konaniach o potvrdení vydržania, prípustnosť dovolania bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

9. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

10. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

11. Dovolatelia prípustnosť podaného dovolania vyvodzovali výlučne z ust. § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, že došlo až k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

13.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

13.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť

rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Navrhovatelia prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces opreli o tvrdenie, že konajúce súdy v dôsledku nesprávnej interpretácie procesných ustanovení sa odmietli zaoberať meritom veci, čo vo výsledku pre navrhovateľov znamenalo odmietnutie spravodlivosti.

15. Dovolací súd považuje za prospešné pripomínať, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených námietok skúmal, či došlo k namietaným procesným vadám; tieto v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

16. Už v judikátoch R 23/1994 a R 4/2003 vydaných do 30. júna 2016 sa považoval za prípad odňatia možnosti konať pred súdom postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané.

17. Dovolací súd si je vedomý, že účelom civilného procesu je veci riešiť (rozhodovať ich) a prinášať spravodlivosť, nie ich odmietiť (nesúdiť) cez rôzne arbitrárne procedurálne rituály. So zreteľom na uvedené skúmal, či odmietnutie návrhu v danom prípade vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho navrhovateľom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo (až) k porušeniu ich práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

18. Integrovanou súčasťou práva na spravodlivý proces je aj právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z obsahu tohto práva ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami.

19. Podstata dovolacej argumentácie navrhovateľov spočívala v tvrdení, že súdy vec nesprávne právne posúdili, keď ich návrh na začatie konania o potvrdení vydržania odmietli bez toho, aby sa zaoberali meritom veci. Navrhovateľmi vnímané nesprávne právne posúdenie veci sa týkalo procesnej prípustnosti návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti ich právnym predchodcom a súdy aplikovali výlučne procesné normy, preto dovolací súd skúmal opodstatnenosť tvrdenia dovolateľov, že im odvolací súd nesprávnym procesným postupom uprel právo na prejednanie veci (III. ÚS 225/2020). K tomu uvádza nasledovné.

20. Konanie o potvrdení dedičstva je civilným konaním upraveným v CMP, ktoré je možné začať len na návrh (§ 359d ods. 1 CMP). Pokiaľ ide o definíciu navrhovateľa, zákon vychádza z materiálneho ponímania (§ 8 ods. 1 CMP). To znamená, že hoci status procesného účastníka konania prislúcha každému, kto podá návrh na začatie konania, z hľadiska potenciálneho úspechu v konaní môže byť navrhovateľom len ten, kto o sebe tvrdí, že vydržaním nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu (§ 359c ods. 2 písm. a) CMP). Ak toto materiálne poňatie navrhovateľ nespĺňa, súd jeho návrh na začatie konania uznesením odmietne podľa § 359e ods. 1 v spojení s § 8 ods. 1 CMP.

21. V posudzovanom prípade súdy zhodne vychádzali z premisy, že potvrdenia vydržania v konaní podľa § 359a a nasl. CMP sa môže s úspechom domáhať len ten, u koho sú splnené predpoklady vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu.

22. V súdnej praxi sa vyskytujú prípady, a posudzovaná vec nie je výnimkou, keď návrh na začatie konania o potvrdení vydržania podávajú dedičia, tvrdiac, že k splneniu podmienok a nadobudnutiu

vlastníckeho práva resp. práva zodpovedajúceho vecnému bremenu malo dôjsť už u ich právnych predchodcov. Takáto situácia indukuje prípady, kedy právni predchodcovia nestihli ku dňu smrti usporiadať svoje právo k nehnuteľnej veci z titulu vydržania a dedičia sa môžu len domnievať, že sporná nehnuteľnosť patrí do dedičstva po ich právnom predchodcovi.

23. Treba si uvedomiť, že subjektívne presvedčenie dedičov nemôže samo o sebe osvedčiť splnenie predpokladov vydržania zo strany právneho predchodcu. Ak sa navrhovatelia - dedičia domnievajú, že nehnuteľnosť má byť predmetom dedičstva, môžu sa ochrany svojho tvrdeného vlastníckeho práva domáhať žalobou na určenie podľa ust. § 137 písm. c) CSP. Práve v konaní o určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiťovi, súd skúma, či poručiť bol v čase smrti vlastníkom danej veci. V prípade úspechu je potom právoplatné rozhodnutie súdu spôsobilým podkladom pre dodatočné konanie o dedičstve, čím možno dosiahnuť modifikáciu rozsahu dedičstva zisteného v pôvodnom dedičskom konaní.

24. Vydržanie predstavuje originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva, pri ktorom, dochádza k vzniku vlastníckeho práva nezávisle od právneho predchodcu, a to za splnenia zákonom ustanovených podmienok. Konanie o potvrdení vydržania podľa CMP je osobitným konaním, ktorého predmetom je posúdenie, či navrhovateľ osvedčil splnenie týchto zákonných predpokladov, pričom nemôže svojou povahou slúžiť ako nástroj na preskúmanie alebo zmenu výsledku dedičského konania a zároveň nemôže suplovať absenciu preukázania nadobudnutia vlastníckeho práva dedičstvom.

25. Ak navrhovatelia vychádzali z presvedčenia, že sporné časti nehnuteľnosti mali byť predmetom dedičstva po poručiťovi, ich nebohom otcovi, ide o otázku rozsahu nadobudnutia vlastníckeho práva dedičstvom ako derivatívneho titulu. Takáto otázka ale nemôže byť riešená prostredníctvom konania o potvrdení vydržania, ktorého predmetom je skúmanie splnenia podmienok tohto originárneho nadobudnutia vlastníckeho práva. Z tohto hľadiska len subjektívne presvedčenie navrhovateľov samo osebe nemôže osvedčiť splnenie predpokladov vydržania.

26. Berúc do úvahy vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že pokiaľ navrhovatelia tvrdili, že vlastnícke právo k sporným častiam nehnuteľnosti nadobudol vydržaním ešte ich právny predchodca, správne sa mali žalobou domáhať určenia, že tieto patria do dedičstva po právnom predchodcovi, ktorý splnil zákonné podmienky vydržania vlastníckeho práva, resp. určenia, že ich právny predchodca bol v čase smrti vlastníkom dotknutých častí nehnuteľnosti.

27. Záver konajúcich súdov o odmietnutí návrhu na potvrdenie vydržania vlastníckeho práva k (časti) nehnuteľnosti právnym predchodcom navrhovateľov je správny. Dovolací súd v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil takú interpretáciu príslušných ustanovení CMP, ktorá by bola popretím jeho podstaty a zmyslu, resp. zásad, na ktorých stojí rozhodovanie o návrhu na potvrdenie vydržania, ani takú interpretáciu, ktorá by bola v rozpore s autentickým výkladom zákona č. 68/2021 Z. z.. Len skutočnosť, že navrhovatelia sa s názorom odvolacieho súdu nestotožňujú, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zmätočnosti postupu súdov oboch inštancií resp. arbitrárnosti napadnutých súdnych rozhodnutí.

28. Účastníkom konania o potvrdení vydržania je vždy navrhovateľ - osoba, ktorá tvrdí, že nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním, t.j. tvrdí, že splnila zákonom ustanovené hmotnoprávne podmienky vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, a súčasne splnenie týchto zákonom ustanovených podmienok osvedčuje, teda preukazuje relevantnými, najmä listinnými prostriedkami (dôkazmi). O taký prípad v posudzovanej veci nejde. Napokon, dovolací súd sa stotožňuje aj so záverom súdov oboch inštancií, podľa ktorého ani osobám, proti ktorým návrh smeroval, nesvedčí účastníctvo v tomto konaní. Účastníkom konania je okrem navrhovateľa vždy ten subjekt, ktorý má v čase začatia konania o potvrdení vydržania zapísané na liste vlastníctva vlastnícke právo k nehnuteľnosti (resp. iné vecné právo).

29. Navrhovatelia neopodstatnene namietali, že im odvolací súd, resp. súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnili uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Keďže konanie vadou podľa § 420 písm. f) CSP postihnuté nebolo, dovolanie v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, v dôsledku čoho odvolací súd dovolanie navrhovateľov odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné.

30. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP a § 52 CMP.

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.